

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 3C/50/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513207310
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Bitalová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2014:8513207310.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Oľgou Bitalovou v právnej veci žalobcu Intrum Justitia Debt Finance AG, so sídlom Industriestrasse 13C, CH-6300 Zug, Švajčiarsko, IČO: CHE-100.023.266, pr. zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Karadžičova 8, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, proti žalovanému O. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, XXX XX U., občan SR, zast. opatrovníkom pre toto konanie M. S., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom U. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 343 828 v konaní o zaplatenie 3.942,89 Eur eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

O trovách konania súd **r o z h o d n e** samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Právny predchodca žalobcu sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 3 942,89 eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalovaná suma pritom pozostáva z neuhradenej istiny úveru vo výške 291,8 Eur a poplatkov vo výške 3 651,09 Eur.

Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o úvere zo dňa 4.6.2007 bol žalovanému poskytnutý úver na financovanie osobného motorového vozidla značky Škoda Octavia Diesel 00-1.9 TDi Classic, č.karosérie: TMBCG11U3Y2381181. Žalovaný porušil ustanovenia bodu 4.17 všeobecných obchodných podmienok zmluvy o úvere, podľa ktorých bol povinný mesačne splácať v stanovenej výške podľa splátkového kalendára a tento splátkový kalendár dodržiavať. Nakoľko si žalovaný neplnil riadne svoje povinnosti, spoločnosť GE MONEY, a.s. vypovedala zmluvu dňa 20.2.2011. Následne dňa 27.9.2012 uzavrel právny predchodca žalobcu ako postupník so spoločnosťou GE MONEY, a.s. ako postupcom zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej bola žalobcovi postúpená splatná pohľadávka voči žalovanému zo zmluvy o úvere vo výške 3 942,89 Eur s príslušenstvom. Postúpenie pohľadávky oznámil postupca žalovanému listom zo dňa 26.10.2012, v ktorom vyčíslil výšku pohľadávky žalobcu a vyzval žalovaného na jej zaplatenie. Žalovaný v stanovenej lehote pohľadávku žalobcu nezaplatil.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

Právny predchodca žalobcu bol súdom vyzvaný (a to listom zo dňa 28.2.2014 a následne listom zo dňa 4.6.2014) na špecifikáciu uplatňovanej istiny, poplatkov, ako aj na predloženie dôkazov preukazujúcich oprávnenosť týchto nárokov. Ani na opakovanú výzvu súdu však právny predchodca žalobcu ani jeho právny zástupca nereagovali.

Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach.

Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 13.6.2014 oznámil vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 343 828.

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 9.6.2014 navrhol pôvodný žalobca pripustiť zmenu účastníkov, a to na strane žalobcu z dôvodu, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 31.1.2014 bola pohľadávka uplatnená v tomto konaní postúpená na spoločnosť Intrum Justitia Debt Finance AG. Súd tomuto návrhu vyhovel uznesením č.k. 3C/50/2014-53 zo dňa 30.6.2014.

Keďže žalovaný sa v mieste trvalého pobytu nezdržiava a súdu sa adresa jeho súčasného pobytu nepodarila zistiť, v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p. mu uznesením č.k. 3C/50/2014-62 zo dňa 16.7.2014 ustanovil opatrovníka pre toto konanie v osobe jeho otca M. S., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom U. XXX.

Pojednávania sa účastníci konania nezúčastnili. Právny zástupca žalobcu faxovým podaním ospravedlnil svoju i žalobcovu neúčast', trval na podanom návrhu a žiadal mu vyhovieť v plnom rozsahu. Vedľajší účastník podaním zo dňa 24.9.2014 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu hospodárnosti konania a žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie rozdielu medzi sumou poskytnutého úveru a sumou, ktorú žalobcovi zaplatil. Opatrovník žalovaného svoju neúčast' neospravedlnil, preto súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v ich neprítomnosti.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom pripojených listinných dôkazov, najmä so Zmluvou o úvere na nákup vozidla a záložnou zmluvou č. XXXXXX zo dňa 4.6.2007, s oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 5.10.2012, so Všeobecnými obchodnými podmienkami zmluvy o úvere spoločnosti GE Money, a.s., so Zmluvou o postúpení pohľadávok medzi GE Money, a.s. a Profidebt Slovakia, s.r.o. a Zmluvou o postúpení medzi Profidebt Slovakia, s.r.o. a Intrum Justitia Debt Finance AG zo dňa 31.1.2014, s výsledným vyúčtovaním po ukončení úverovej zmluvy č. XXXXXX z dôvodu predčasného ukončenia, ako aj s vyjadrením vedľajšieho účastníka a súčasného žalobcu k žalobe a zistil tento skutkový stav:

Spoločnosť GE Money, a.s. uzatvorila so žalovaným dňa 4.6.2007 Zmluvu o úvere č. XXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 5 963,09 Eur na nákup osobného motorového vozidla Škoda Octavia Diesel 00 1.9. TDI Classic. Žalovaný úver nespĺcal v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok, a preto spoločnosť GE Money (podľa tvrdenia žalobcu) vypovedala zmluvu dňa 20.2.2011 a vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy, čím sa stal splatný celý dlh.

Podľa § 497 Obch. zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 2 písm. a) a b) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania zmluvy (k 4.6.2007) na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Po zhodnotení vykonaného dokazovania v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami dospel k záveru, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, preto jeho žalobu zamietol.

Teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať.

Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 120 ods. 1 veta prvá O.s.p., podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

V danom prípade pôvodný žalobca tvrdil, že jeho právny predchodca uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver na financovanie osobného motorového vozidla, pričom žalovaný tým, že nesplácal úver v stanovenej výške podľa splátkového kalendára, došlo dňa 20.2.2011 zo strany právneho predchodcu žalobcu k vypovedaniu predmetnej zmluvy. Ako dôkaz predložil súdu zmluvu o úvere č. XXXXXX a vyúčtovanie úverovej zmluvy z dôvodu predčasného ukončenia.

Z predložených dokladov mal súd preukázané, že došlo k uzavretiu zmluvy o úvere. Zároveň vzhľadom na obsah uzavretej zmluvy, povahu jej účastníkov (žalovaný vystupoval v zmluve ako fyzická osoba zabezpečujúca svoje potreby, teda ako spotrebiteľ, kým žalobca konal v predmete svojho podnikania, teda ako dodávateľ), výšky úveru a práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a táto spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru podľa zák. č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy). Vzhľadom na záväzok aj Slovenskej republiky vylúčiť zo života spotrebiteľov neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách súd vyžaduje od žalobcov - dodávateľov bližšiu špecifikáciu uplatnených pohľadávok (najmä pri úverových zmluvách), pretože z úradnej činnosti súdu je známe, že nielen nebankové spoločnosti si mnohokrát uplatňujú nároky, ktoré súdy vyhodnotili ako nároky z neprijateľných podmienok, resp. ako nároky v rozpore s právnou úpravou alebo dobrými mravmi (napr. úroky z omeškania v rozpore s občianskoprávnou úpravou, opätovné úročenie úrokov a pod.). Súd preto aj tomto prípade vyzval žalobcu na presnejšiu špecifikáciu uplatňovaných súm, na ktorú však žalobca nereagoval.

V danom prípade súd mal preukázané uzavretie zmluvy o úvere. Žalobca však ani na výzvu súdu nedoložil jediný doklad o tom, akú sumu skutočne žalovaný vyčerpá, akú doposiaľ splatil a ako dospel k výške jednotlivých nárokov. Taktiež súdu nijako neodôvodnil a nepreukázal rozpor vo výške istiny požadovanej v žalobe (291,8 Eur) a výške istiny uvedenej vo vyúčtovaní úverovej zmluvy (2 962,99 Eur).

Uvedené súd považuje za potrebné aj vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu. Súdu neboli predložené žiadne ďalšie doklady preukazujúce, aký je skutočný dlh žalovaného, kedy sa dostal do omeškania, ani doklady potrebné na posúdenie, či v tomto dlhu nie sú započítané nároky, ktoré by mohli byť posúdené ako nároky z neprijateľných podmienok. Vyúčtovanie úverovej zmluvy z dôvodu predčasného ukončenia súd nepovažoval za postačujúce. Súd nemal preukázaný spôsob, akým žalobca dospel k týmto sumám. Suma istiny uvedená v tomto vyúčtovaní je pritom odlišná od uplatňovanej sumy v tomto konaní a bez špecifikácie jednotlivých položiek a platobnej histórie, resp. bez výpisov z úverového účtu žalovaného nie je možné posúdiť, či a ako sa menila napr. istiny, úroky a podobne.

Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že zo žalobcom predložených dokladov nie je možné posúdiť oprávnenosť jeho nároku, teda žalobca neuniesol dôkazné bremeno, preto súd žalobu zamietol.

Okrem uvedeného dôvodu je možné zamietnuť žalobu aj z toho dôvodu, že nárok žalobcu je premlčaný. Podľa tvrdenia žalobcu síce k zániku zmluvy o úvere malo dôjsť „výpoveďou“ právneho predchodcu žalobcu zo dňa 20.2.2011, ale žiaden dôkaz o tom súdu predložený nebol. Okrem toho v predloženej zmluve o úvere nie je upravená takáto možnosť ukončenia zmluvy a z predložených všeobecných obchodných podmienok v bode 6 je upravený inštitút „odstúpenia od zmluvy“. Okrem toho obchodný zákonník, ktorý upravuje daný typ zmluvy, upravuje pre prípad porušenia zmluvných podmienok inštitút „odstúpenie“ od zmluvy.

Je síce nesporné, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Zmluva uzavretá v danom prípade je však v zmysle vyššie uvedeného zároveň aj zmluvou spotrebiteľskou, a preto aj účinky odstúpenia od zmluvy je potrebné posudzovať podľa občianskeho zákonníka.

Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porov. rozsudok NS SR vo veci 5MCdo 20/09, rozsudok OS Banská Bystrica vo veci 61Cb 221/09). S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z.z. (1.4.2004) došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly ObZ oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 OZ („zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa“, „spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“). Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na odstúpenie od zmluvy, plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. (porov. tiež 5MCdo 20/09, rozsudok KS v Prešove vo veci 6Co 26/2012). V bežných medziľudských vzťahoch použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah môže s nepochopením a v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník.

Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bez dôvodné obohatenie, náhrada škody).

Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 OZ). Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo na plnenie príslušenstva pohľadávky aj napriek zrušeniu zmluvnej pokuty s účinkami od vzniku zmluvy odstúpením od spotrebiteľskej zmluvy zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami povedané dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmluvy dohodnutej medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie, ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku.

Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty, dôvery v objektívne právo). Ide o akúsi jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd vyhodnotil, že je v danom prípade je potrebné aplikovať na daný vzťah občianskoprávnu úpravu, a to tak účinkov odstúpenia od zmluvy, ako aj premlčania.

Ak právny predchodca pôvodného žalobcu vypovedal predmetnú zmluvu o úvere dňa 20.2.2011, 21.2.2011 mu začala plynúť tzv. subjektívna premlčacia doba 2 rokov na uplatnenie práva, pretože najneskôr v uvedený deň mu bolo zrejmé, v akej výške a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Táto subjektívna doba uplynula dňa 21.2.2013. Uplynutím subjektívnej premlčacej doby sa nárok premlčuje, t.j. v čase podania návrhu (23.12.2013) už bol premlčaný.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenie súd posúdil účinky odstúpenia od zmluvy v zmysle občianskoprávnej úpravy, teda s účinkami ex tunc, v dôsledku čoho odporcovi vzniklo bezdôvodné obohatenie a žalobcovi právo na jeho vrátenie, ktoré však uplatnil na súde po uplynutí subjektívnej premlčacej doby. Ak súd preto zoberie do úvahy žalobcom nepreukázane odstúpenie od zmluvy, potom nárok žalobcu s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je premlčaný.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že o nich rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.